

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1002
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**
datum: 19 april 2016

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Antwerpse trams - Technische incidenten

Op 23 maart 2016 waren er twee tramontsporingen in Antwerpen. In de voormiddag botsten twee trams 24 op elkaar aan het Astridplein, waarbij een van de twee ontspoorde en in de namiddag ontspoorde tram 2 richting Hoboken aan het Harmoniepark. Bij het laatste ongeval viel één lichtgewonde.

De incidenten op 23 maart blijken geen uitzondering te zijn de laatste maand. Bij mijn weten waren er ook de volgende incidenten: op 9 maart ontstaat er brand aan de buitenkant van tram 10 in de Gemeentestraat, waarbij tientallen meter bovenleiding naar beneden komt; op 28 februari zijn er drie lichtgewonden bij een botsing met twee trams op de kruising van de Lange Leemstraat en de Belgiëlei, op 22 februari rukt een vrachtwagen een tramleiding los op de Grote Steenweg en op 9 februari wordt een tram ontruimd omdat een hoogspanningsbak op een gloednieuwe tram begint te smeulen en voor rook- en geurhinder zorgt.

Zes incidenten in nog geen anderhalve maand tijd, zo ver mij bekend. Na elk incident stelt De Lijn dat zij het incident zal onderzoeken.

1. Is dit volgens de minister een exhaustieve lijst van Antwerpse incidenten met trams de laatste twee maanden?
2. Kan de minister een overzicht geven van Antwerpse incidenten met trams? Zo ja, graag een overzicht van de incidenten en indien mogelijk met ten minste de oorzaak, locatie en betrokken verkeersgebruikers (automobilisten, voetgangers, fietsers...).
3. Kent de minister de resultaten van de verschillende onderzoeken die De Lijn zegt ingesteld te hebben? Kan de minister hiervan een verslag geven?
4. Zijn er signalen waar de minister zich zorgen over maakt (mogelijk rond de staat van het onderhoud van de trams, leidingen en sporen of een trend in de oorzaken van de incidenten)?
5. Wat zijn de gevolgen en de kosten van de incidenten in Antwerpen?
6. Leidt deze schijnbare golf van incidenten tot acties van de minister?

ANTWOORD

op vraag nr. 1002 van 19 april 2016

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. Neen, dit is geen exhaustieve lijst van Antwerpse incidenten met trams.

2. Tramincidenten/traminfrastructuur-incidenten februari-maart-april 2016.

Let hierbij wel: deze lijst betreft (ruim) meer dan alleen technische defecten en geeft geen aanduiding noch uitsluitel over oorzakelijkheid noch schuld.

- 2 februari 2016 AM: lijn 24 Carnotstraat Antwerpen – aanrijding tram-fietser
- 9 februari 2016: Albatrostram ontruimd wegens smeulende hoogspanningsbak – geen gekwetsten
- 19 februari 2016 PM: lijn 5 Ruggeveldlaan Deurne – tram aangereden door auto – chauffeur lichtgewond
- 22 februari 2016: een vrachtwagen met ladderlift rukt een tramleiding los op de Lange Leemstraat te Antwerpen.
- 28 februari 2016: lijn 6, Xpt Lange Leemstraat – Belgiëlei Antwerpen: botsing twee trams – één zwaargewonde en twee lichtgewonden, waaronder de tramchauffeur
- 7 maart 2016: lijn 4, Antwerpsesteenweg Hoboken, vooravond: bovenleidingbreuk t.h.v. de Steynstraat
- 9 maart 2016: lijn 10 – brand aan de buitenkant tram in de Gemeentestraat Antwerpen – gedeelte bovenleiding afgebroken
- 14 maart 2016: lijn 11, Berchem Station – voetganger licht geraakt door tram – licht gekwetst
- 14 maart 2016: lijn 6, kruispunt Lange Leemstraat – Belgiëlei Antwerpen: lichte aanrijding tussen twee tram na vermeend achteruitrijmanoeuver
- 19 maart 2016: vooravond, lijn 5, Turnhoutsebaan Wijnegem – tram aangereden door auto – drie gekwetsten in wagen
- 23 maart 2016 AM: na het missen van een wissel botsen twee trams van lijn 24 op elkaar aan het Astridplein Antwerpen
- 23 maart 2016 PM: de achterste wagendelen van tram op lijn 2 richting Hoboken ontsporen aan het Harmoniepark, Antwerpen.
- 30 maart 2016: lijn 3, ter hoogte van GvA, Linkeroever: schade aan bovenleiding veroorzaakt pantograafbreuk tram
- 3 april 2016: lijn 12, Rooseveltplaats Antwerpen – aanrijding met voetganger – lichte verwondingen
- 8 april 2016: lijn 4, Leopold De Waelplaats Antwerpen – tram aangereden door auto. Voertuig maakte 180° keermanoeuver over tramsporen(1 gekwetste).
- 13 april 2016: lijn 4, halte Abdijstraat Kiel – tram raakt voetganger – gekwetst
- 21 april 2016: lijn 10, Lange Nieuwstraat Antwerpen – aanrijding met auto – geen gekwetsten

3. Onderzoek wordt door De Lijn, als verantwoordelijk en verantwoord werkgever/operator steeds ingesteld. De resultaten bepalen de consequentie acties,

zowel naar de betrokken chauffeurs, de verkeersomgeving als de aanwezige infrastructuur toe.

Voor de incidenten met de Albatrostrams, die waarschijnlijk de aanleiding vormden voor deze parlementaire vraag, geldt bijvoorbeeld volgend relaas: in Antwerpen zijn er twee incidenten geweest in een schakelkoffer waarin hoogspanning wordt verdeeld. Dit heeft in één geval een impact gehad op de bovenleiding, die is doorgesmolten. N.a.v. deze voorvallen is door de constructeur van de trams met de leverancier van deze koffers een onderzoek gestart en werden deze preventief verwijderd, zonder impact op de werking van het voertuig. Ook op de Albatrostrams, die in Gent worden ingezet, werden deze koffers preventief verwijderd.

Bij de introductie van de nieuwe trams is in beide entiteiten een intensieve ondersteuning voorzien van de constructeur, i.s.m. De Lijn, zodat bij eventuele problemen (ook kinderziekten) kort op de bal kan worden gespeeld. Tevens draagt deze ondersteuning bij tot het leerproces voor het gebruik van deze trams.

4. Een trend valt uit de bovenvermelde lijst niet op te maken. Ook kan geen appreciatie worden gegeven van het onderdeel "ongevallen", omdat geen vergelijkbare statistieken worden opgemaakt van het aantal ongevallen dat een gemiddelde andere weggebruiker maakt in vergelijkbare rij-omstandigheden.
5. Gevolgen zijn er in hoofdzaak op twee vlakken: op het vlak van de dienstverlening c.q. -regelmaat en op financieel vlak.
 - Dienstonderbrekingen veroorzaken reizigersongemak, verminderde tevredenheid en minder inkomsten. De vervangende inzet van (in het geval van tramincidenten) bussen zorgt voor bijkomende exploitatiekosten. Alleen van het laatstgenoemde kan een financiële vertaling worden gemaakt.
Indien de oorzaak van dienstonderbrekingen onomstotelijk aan derden kan worden toegewezen wordt steeds een terugvordering overwogen.
 - De interventies op het net zijn een onderdeel van het takenpakket van De Lijn, waarop het bedrijf dan ook is georganiseerd.
 - De enkele vastgestelde problemen met de Albatrostrams vallen onder de garantiebepalingen met de leverancier en worden dan ook door hem verder gedragen. De inzet van nieuwe trams gaat trouwens meestal gepaard met een tijdelijke verhoogde interventiekracht (zie tweede aandachtsstreepje en antwoord op deelvraag 3).
 - Schade aan trams na ongevallen wordt aan de hand van een bestek geraamd. Op basis daarvan worden de gepaste acties ondernomen.
6. Ik dring er bij De Lijn uiteraard steeds op aan het aantal ongevallen zo laag mogelijk te houden (zowel technische als verkeersongevallen), maar we moeten daarbij ook wel rekening houden met de invloed van derden op deze cijfers. We kunnen op basis van deze lijst ook duidelijk stellen dat enkele van de aangehaalde voorvallen duidelijk te linken zijn aan de instroom van nieuw rollend materieel.

Dergelijke kinderziekten mogen natuurlijk geen argument gaan vormen om niet meer te vernieuwen.